

TOPLUMUN ERKEK HEMŞİRELERE BAKIŞI: MERSİN ÖRNEĞİ ⁽¹⁾

SOCIETY'S VIEW OF MALE NURSES: AN EXAMPLE FROM MERSIN

Meryem Türkan ERER¹, Canan KANAT², Eda ŞAHİN³, Özlem ÖGER⁴

¹⁻² Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Mersin / Türkiye

³ Gaziantep Şehit Kamil Devlet Hastanesi, Gaziantep / Türkiye

⁴ Rize Devlet Hastanesi, Rize / Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-4091-8583¹, 0000-0002-9268-8345², 0000-0002-8150-0968³, 0000-0001-6606-6975⁴

Öz: Amaç: Araştırma, toplumdaki yetişkin bireylerin erkek hemşirelere ilişkin görüşlerinin incelenmesi amacı ile kesitsel olarak yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırmanın evrenini Mersin'in bir ilçesinde yaşayan 01.10.2014-10.01.2015 tarihleri arasında araştırmaya katılmayı kabul eden 600 yetişkin birey oluşturmuştur. Veriler literatür eşliğinde araştırmacı tarafından geliştirilen veri toplama formu aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde, ortalama ve ki-kare testi uygulanmıştır. **Bulgular:** Katılımcıların %57.8'i daha önce herhangi bir nedenle hemşirelik bakım hizmeti almış olup, %93.2'si ülkemizde hemşirelik mesleğine erkeklerinde alındığını bilmektedir. Araştırmadaki katılımcıların yarısından fazlası, erkeklerin hemşirelik mesleğini yapması gerektiğine, erkeklerin profesyonel hemşirelik mesleğine olumlu katkılar sağlayacağına ve meslekte mutlaka olmaları gerektiğine inanmaktayken, hemşirelik bakımını da hemcinsi olan hemşireden almak istediklerini ifade etmektedirler. **Sonuç:** Toplumda hemşirelik mesleğinde kadın cinsiyetinin daha çok kabul gördüğünü, hemşirelik kanunda cinsiyet ayrımını kaldırılmasına rağmen toplumda cinsiyet ayrımının kısmen de olsa yapılmakta olduğunu ortaya koymuştur. Bu tutumun ataerkil kültürün yansımaları olduğu söylenebilir. Cinsiyetin hemşirelik mesleğini etkileyen bir faktör olmadığı konusunda toplumun bilgilendirmesi için farklı iletişim kaynaklarının kullanılmasını önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erkek Hemşire, Bakım, Toplum, Cinsiyet

Abstract: Aim: The research was done descriptively with the aim of examining the opinions of adult people to ward smale nurses in the society. **Method:** The universe of there search consisted of 600 adult people that living in a town of Mersin district that agreed to participate in the survey between 01.10.2014 and 01.01.2015. The data were collected through a data collection form that developed by there searcher with the help of literature. Percentage, mean and chi-square test were performed in the analysis of the data. **Results:** Percentage of participants who received nursing care for any reason were 57.8%. Percentage of participants know that men are taken in the nursing profession in our country were 93.2%. Although more than half of participants in the research believe that men should make nursing profession sand that men should make positive improvements to the professional nursing profession and be in the profession absolutely, they want to get services from the nurses who are of the same kind with them in the nursing care. **Conclusion:** In the nursing profession, female gender is more accepted, despite the elimination of gender discrimination in the nursing law, gender discrimination is partially being done in society. It can be said that this attitude is a reflection of paternalistic cultures. It is recommended that different communication sources be used to inform the community that gender is not a factor affecting the nursing profession.

Key Words: Male Nurse, Care, Society, Gender

XXX

(1) *Sorumlu Yazar: Meryem Türkan ERER, Mersin Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Mersin / Türkiye, turkanerer@gmail.com, Geliş Tarihi / Received:05.02.2017 Kabul Tarihi / Accepted:29.11.2017 Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – Uygulama / Research-Application) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / None “Etik Kurul Raporu Yok- No Ethics Committee”*

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

GİRİŞ

Sağlık bakımı sistemi içinde önemli bir yeri olduğu kabul edilen hemşirelik, sağlıklı veya hasta bireyi tüm boyutları ile bir bütün olarak ele alan tek sağlık disiplini. Hasta ve düşkünlere yardım ile başlayan hemşirelik mesleğinde, erkek hemşireler tarihin ilk dönemlerinde rol almış, kadın ve erkek hemşireler işbirliği yaparak bu mesleğin uygulayıcıları olmuşlardır (Kahraman vd., 2015:139). Amerikan Hemşireler Derneği'nde (ANA) 2000 yılına kadar ruhsat alan lisanslı erkek hemşire %5 iken, 2010-2013 yılları arasında bu %11'e yükselmiştir (American Nurses Association, 2014:4). Türkiye'de 2013 yılındaki hemşire sayısı 139 bin 544'tür (TÜİK, 2015:8). Konu ile ilgili literatürde ve TÜİK verilerinde erkek ve kadın hemşire oranları ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de erkek hemşire sayısının düşük olduğu görülmektedir. Erkek hemşireler ile ilgili yabancı literatürde de erkek hemşirelerin cinsiyetçi roller nedeni ile toplum tarafından kadınlar ile özdeşleştirilmiş mesleklerde zaman zaman sıkıntı çektikleri vurgulanmaktadır (Zamanzadeh, 2013:225; Clow and Ricciardelli, 2014:451; Adeyemi-Adelanwa et al., 2016:142).

Türkiye'de 1954 yılında çıkarılan Hemşirelik Kanunu, hemşirelik mesleğinin bir kadın mesleği olduğuna ilişkin maddesi ile erkek

hemşire yetiştirilmesine olanak tanımayan bir yasal düzenlemeyi içermekteydi (Resmi Gazete-1954:460). Yarım asırdan fazla bir süre yürürlükte kalan bu yasa, Ocak 2007'de Resmi Gazetede yayımlanan "Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile son bulmuştur (Resmi Gazete-2007: 697). Böylece 2007'de yapılan yasal düzenlemeler ile hemşirelikte cinsiyet ayrımı ortadan kalkmış ve günümüzde erkekler yasal olarak hemşirelik mesleğinin bir üyesi olmuştur.

Ülkemizde yapılan yasal düzenlemelerle hemşirelik mesleğinde cinsiyet ayrımı gözetmeksizin sağlık bakım hizmeti sunmak hedeflenmektedir.

Ülkemizde ataerkil kültür özelliklerinin baskın olması ve toplumda kadınların içgörüyü sağlaması; erkeklerin hemşirelik mesleğine adım atmasını güçleştiren engellerdendir. Toplumumuzun hemşirelik bakım hizmetini kadın hemşirelerden almaya alışkın olması sebebiyle, cinsiyet ayrımcılığı gözetmeksizin sağlık bakım hizmet alımını kanıksanması ve önyargıların giderilmesi profesyonel hemşirelik açısından önem arz etmektedir. Bu önyargıları belirleyip hemşirelik meslek üyeleri olarak önlemler alınması gerektiği konusunda yapılması gereken önemli bir adım ise toplumun erkek hemşireyi tanımasıdır. Diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de toplumun hemşirelik imgesini incele-

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

yen çalışmalar yapılmıştır (Bartfay, 2010:5; Williams, 2013:42; Zamanzadeh, 2013:225; Kaya vd., 2011:19; Şahin ve Bal, 2014:63; Demiray vd., 2013:37). Bartfay ve ark.'ın (2010:5) yaptığı araştırmada, toplumda erkek hemşirelere yönelik negatif algılar saptanmış ve hemşirelik bölümünde okuyan öğrenciler arasında cinsiyet ayrımcılığının diğer bölümlere göre daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Williams'ın (2013:43) yaptığı çalışmada ise toplumda erkek bir hemşirenin hastaya dokunması meslek açısından değil de cinsel bir davranışmış gibi algılanmış olduğu saptanmıştır. Bakım profesyonel hemşireliğin en temel yapıtaşlarından biridir (Dinç, 2010:76). Bunu cinsiyete indirgemek profesyonel hemşirelik uygulamalarında gecikmelere ve bireyin/hastanın bakımdan mahrum kalmasına neden olabilecektir. Türkiye de erkek hemşireliğin gün geçtikçe artmakta olduğu bilinmektedir. Erkek hemşirelerin artması, profesyonel hemşirelik kimliğinin gelişmesine yardımcı olabileceği, meslek statüsünün geliştirmesine ve mesleğin bilim ve sanat yönünün ortaya çıkmasına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu çalışma, toplumda hemşirelik mesleğini icra etmede cinsiyet farklılığının kabul görüp görmediğini, ortaya koyması nedeniyle önemlidir.

AMAÇ

Bu çalışma, toplumun erkek hemşireye bakış açısını belirlemek amacı ile kesitsel türde yapılmıştır.

KAPSAM

Mersin'in bir ilçesinde yaşayan yetişkin bireyler çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Ülkemizde hemşirelik Kanununun düzenlenmesi sonucunda cinsiyet ayrımının ortadan kalkması, hemşirelik mesleğini erkeklerin de yapabileceği düşüncesinin toplumda yayınlığı ve farkındalığı belirlenerek alana katkı sağlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Mersin'in bir ilçesinde yaşayan yetişkin bireylerin erkek hemşireler bakış açısını belirlenmesi çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN KISITLILIKLARI

Mersin'in bir ilçesinde yaşayan bireylerden oluşması çalışmanın kısıtlılığdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi: Araştırmanın evreni; Mersin'in bir ilçesinde yaşayan yetişkin bireylerdir. Yapılan örnek genişliği, Post Hoc Power analizi ya-

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

pılmış, www.e-picos.com istatistik hesaplama modülünde hesaplanmıştır. “Toplumun erkek hemşirelere bakışı; Mersin örneği” konulu araştırmada toplumun erkek hemşireye bakış açısını araştırılması amacıyla yapılacak olan istatistiksel analizler yüzde, ortalama, ikili grup karşılaştırmaları, risk kat sayısı vb. olarak belirlenmiştir. Yapılacak olan araştırma için $\alpha=0.05$ testin gücü= 0.80 kabul edilerek minimum örnek genişliği 282 olarak hesaplanmıştır. Araştırmacılar tarafından örneklem grubunda toplam 600 kişiye ulaşılmıştır. Örneklem grubu ise olasılıksız örnekleme yöntemlerinden biri olan rastgele örnekleme ile araştırmacılar tarafından belirlenen; bireyin bilişsel, duyuşsal ve sözel olarak iletişim kurmasını engelleyen herhangi bir sorununun olmaması, 18 yaş üstü olması, çalışmaya gönüllü katılım olması seçim ölçütleri göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Veri Toplama Aracı: Araştırmanın anket formu literatür taranarak ve Kaya ve arkadaşlarının (2011:23) yaptığı çalışmadaki anket sorularından yararlanılarak oluşturulmuştur. Veri toplama formu aracılığı ile 01.10.2014-10.01.2015 tarihleri arasında Mersin’in bir ilçesinde yaşayan bireylerden yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Veri toplama formunun ilk bölümünde, araştırma katılan bireylerin sosyo-demografik özelliklerini tanımlamaya yönelik 10 (cinsiyet, yaş, medeni durum, ça-

lışma durumu, eğitim durumu, gelir durumu vs.) sorudan oluşmuştur. Formun ikinci bölümünde ise erkek hemşire imgesiyle ilişkili görüşlerin belirlenmesine yönelik 3’lü likert (katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum) şeklinde hazırlanmış 24 soru bulunmaktadır.

Araştırmanın Etik Yönü: Örneklem grubu seçim ölçütlerine uyan bireylere, çalışmanın amaç ve yararları açıklandıktan sonra araştırmaya katılmaya isteklilik, gönüllülük ilkesine özen gösterilerek sözel onayları alındıktan sonra, çalışmaya kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi: Verilerin analizinde SPSS 11.0 versiyonu kullanıldı. Veri toplama formlarından elde edilen verilerin analizinde yüzde, aritmetik ortalama ve ki-kare testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların % 54.8’i erkek, %60.8’i 18-35 yaş grubunda, ortalaması 33.9 ± 12.21 (min:18, max: 93), %53.2’si evli, %51.5’i çalışmamaktadır. Katılımcıların %52.7’sinin geliri giderine denk, %91.2’si herhangi bir sağlık alanında çalışmamakta olup, %64.5’inin ailesinde herhangi bir sağlık çalışanı bulunmamaktadır. Katılımcıların %57.8’i daha önce herhangi bir nedenle hemşirelik bakımı almış ve %93.2’si ülkemizde

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

hemşirelik mesleğine erkeklerinde alındığını bilmektedir (Tablo1).

Katılımcıların %79.7'si hemşirelik mesleğini cinsiyet ayrımı gözetmeksizin yapılıır, ifadesine katılmakta, %64.7'si hemşirelik mesle-

ğinde erkek hemşireler mutlaka olmalıdır ifadesine katılmakta, %50.8'i hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir ifadesine katılmamakta, %61.8'i çocuğumun (erkek) hemşire olmasına izin veririm ifadesine katılmaktadır (Tablo 2).

Tablo 1. Katılımcının Tanıtıcı Özellikleri (N=600)

Tanıtıcı Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Kadın	271	45.2
Erkek	329	54.8
Yaş		
18-35	365	60.8
36-50	174	29.0
51-64	49	8.2
65-93	12	2.0
Medeni durum		
Evli	319	53.2
Bekar	281	46.8
Eğitim durumu		
Okur-yazar değil	15	2.5
İlköğretim mezunu	150	25.0
Lise mezunu	218	36.3
Önlisans veya lisans mezunu	196	32.7
Yüksek lisans mezunu	21	3.5
Çalışma durumu		
Çalışıyor	291	48.5
Çalışmıyor	309	51.5
Gelir durumu		

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

Gelir giderden fazla	104	17.3
Gelir gidere denk	316	52.7
Gelir giderden az	180	30.0
Katılımcının sağlık alanında çalışma durumu		
Evet	53	8.8
Hayır	547	91.2
Ailede bir sağlık çalışanın bulunma durumu		
Evet	213	35.5
Hayır	387	64.5
Daha önceden hemşirelik bakımı alma durumu		
Evet	347	57.8
Hayır	253	42.2
Ülkemizde hemşirelik mesleğine erkeklerin de yaptığını bilme durumu		
Evet	559	93.2
Hayır	41	6.8

Katılımcıların %57.8'i hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılmakta, %60.7'si erkek hemşireler hastanede tüm pozisyonlarda çalışmalıdır, ifadesine katılmakta, %60.3'ü erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğini geliştirir ifadesine katılmakta, %58.2'si erkeklerin hemşirelik yapması hemşireliğin toplumdaki statüsünü geliştirir ifadesine katılmakta ve %71.7'si erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebi mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır ifadesine katılmaktadır (Tablo2).

Katılımcıların yaş grupları ile erkek hemşirelere ilişkin görüşleri arasında yapılan

karşılaştırmalarda; hemşirelik mesleğinde kadınlar erkeklerden daha iyi bakım verir, ifadesine katılanlar ($X^2=13.484$, $p=0.036$) ve erkek hemşirelerin bakım vermesinden mutlu olurum, ifadesi katılmayanlar ile 18-35 yaş grubunda arasında ($X^2=24.996$, $p=0.0001$) anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Katılımcıların cinsiyetine göre erkek hemşirelere ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında; hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim, ifadesine katılanların kadın katılımcıların ($X^2=51.676$, $p=0.0001$), erkek hemşireler hastanede yönetici pozisyonunda çalışmalıdır, ifadesine katı-

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

lan erkek katılımcıların ($X^2=9.974$, $p=0.007$) anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların cinsiyetine göre erkek hemşirelere ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında; erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğinde herhangi

bir değişiklik meydana getirmez ifadesine katılanların erkek katılımcıların kadınlar göre daha anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($X^2=7.271$, $p=0.026$).

Katılımcıların erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım, ifadesine katılan kadınların ($X^2=123.662$, $p=0.0001$), erkek hemşirenin bana bakım vermesinden mutlu olurum, ifadesine katılan erkeklerin daha anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($X^2=51.262$, $p=0.0001$) bulunmuştur ($p<0.05$). Katılımcıların eğitimlerine göre erkek hemşirelere ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında, hemşirelik mesleğinde erkek hemşireler mutlaka olmalıdır ifadesine katılanların ($X^2=19.967$, $p=0.010$), erkek hemşirelere hitap seçmekte zorlanıyorum ifadesine katılmayanların ve hastaneye yatarsam hemcinsim olmayan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılmayanların ($X^2=16.169$, $p=0.040$), önlisans, lisans ve yüksek lisans eğitim guruplarında ($X^2=20.115$, $p=0.010$) anlamlı olduğu saptanmıştır.

Hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir ifadesine katılmayanların ($X^2=20.263$, $p=0.009$) ve erkek hemşirenin bana bakım vermesine mutlu olurum ifadesine katılmayanların ($X^2=20.669$, $p=0.008$) lise, önlisans veya lisans eğitim gurupları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). Hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılan ($X^2=23.439$, $p=0.003$), erkek hemşireler hastanede eğitim hemşiresi olarak çalışmalıdır ifadesine katılan okuryazar değil, ilköğretim eğitim gurupları ($X^2=26.755$, $p=0.001$), erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım ifadesine katılmayan lise, önlisans, lisans ve yüksek lisans eğitim gurupları arasında ($X^2=18.265$, $p=0.019$), anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Daha önce herhangi nedenle hastaneye yatış yapan hemşirelik bakımı alanlar ile hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir ($X^2=8.777$, $p=0.012$) ifadesine katılmayanlar, hemşirelik uygulama sonuçlarındaki başarı cinsiyetten önemlidir ifadesine katılanlar ($X^2=6.559$, $p=0.038$), hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılanlar ($X^2=12.567$, $p=0.002$), erkek hemşireler hastanede yönetici pozisyonunda çalışmalıdır ifadesine katılanlar ($X^2=11.025$, $p=0.004$), erkek hemşireler hastanede eğitim hemşi-

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

resi olarak çalışmalıdır ifadesine katılanlar ($X^2=9.134$ $p=0.010$), erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik meydana getirmez ifadesine katılmayanlar ($X^2=41.031$, $p=0.0001$), erkeklerin

hemşirelik mesleğini seçme sebebi mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır ifadesine katılanlar ($X^2=6.108$, $p=0.047$) arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 2. Katılımcıların Erkek Hemşirelerle İlgili Fikirlerinin Dağılımı (N=600)

Erkek hemşire imgesiyle alakalı görüşler	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%
1. Hemşirelik mesleğini cinsiyet ayrımı gözetmeksizin yapılır	478	79.6	55	9.2	67	11.2
2. Hemşirelik mesleğini sadece kadınlar yapabilir	70	11.7	57	9.5	473	78.8
3. Hemşirelik mesleğini sadece erkekler yapabilir	18	3.0	71	11.8	511	85.2
4. Hemşirelik mesleğinde erkek hemşireler mutlaka olmalıdır.	388	64.7	87	14.5	125	20.8
5. Hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir.	66	11.0	229	38.2	305	50.8
6. Hemşirelik mesleğinde kadınlar erkeklerden daha iyi bakım verir.	157	26.2	221	36.8	222	37.0
7. Çocuğumun (kız) hemşire olmasına izin veririm.	444	74.0	88	14.7	68	11.3
8. Çocuğumun (erkek) hemşire olmasına izin veririm.	371	61.8	122	20.4	107	17.8
9. Erkek hemşirelere hitap seçmekte zorlanıyorum	224	37.3	106	17.7	270	45.0
10. Hemşirelik uygulama sonuçlarındaki başarı cinsiyetten önemlidir	447	74.5	79	13.2	74	12.3
11. Hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim	347	57.8	81	13.5	172	28.7
12. Hastaneye yatarsam hemcinsim olmayan hemşireden bakım almak isterim	148	24.7	151	25.1	301	50.2
13. Erkek hemşireler hastanede bazı servislerde çalışmalıdır (yoğun bakım, acil ameliyathane)	285	47.5	142	23.7	173	28.8

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

14. Erkek hemşireler hastanede yönetici pozisyonunda çalışmalıdır	204	34.0	152	25.3	244	40.7
15. Erkek hemşireler hastanede eğitim hemşiresi olarak çalışmalıdır	198	33.0	195	32.5	207	34.5
16. Erkek hemşireler hastanede tüm pozisyonlarda çalışmalıdır	364	60.6	112	18.7	124	20.7
17. Erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğini geliştirir	362	60.4	146	24.3	92	15.3
18. Erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik meydana getirmez	173	28.8	153	25.5	274	45.7
19. Erkeklerin hemşirelik yapması hemşireliğin toplumdaki statüsünü geliştirir	349	58.2	132	22.0	119	19.8
20. Erkeklerin hemşirelik yapması hemşireliğin toplumdaki statüsünün kötüye gitmesine neden olur	39	6.5	120	20.0	441	73.5
21. Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebi hemşireliğe ilgi duymasıdır	163	27.2	234	39.0	203	33.8
22. Erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebi mezuniyet sonrası iş olanaklarıdır	430	71.7	132	22.0	38	6.3
23. Erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım	144	24.0	80	13.3	376	62.7
24. Erkek hemşirenin bana bakım vermesine mutlu olurum	213	35.5	137	22.8	250	41.7

TARTIŞMA

Katılımcıların yarıdan fazlasının erkek ve yaş grubunun genç nüfustan olduğu belirlenmiştir. Bu grubun hem yarıdan fazlasının erkek hem de genç olması, erkek hemşirelik mesleği hakkındaki olumlu/olumsuz görüşlere karşı geliştirilecek stratejilere ışık tutacaktır.

Katılımcıların büyük çoğunluğunun herhangi bir sağlık alanında çalışmaması hemşirelik mesleğinde cinsiyet konusunda farkındalığı daha iyi analiz etmemize yardımcı olmuştur. Yine katılımcıların yarıdan fazlasının hemşirelik bakımı alması meslek içeriğini bilmeleri için değerli ve çok büyük bir kısmının ülkemizde hemşirelik mesleğine erkeklerin yaptığını bilmesi sevindiricidir.

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

Katılımcıların büyük çoğunluğu, hemşirelik mesleğinin cinsiyet ayrımı gözetmeksizin yapıldığını düşünmektedir. Bartfay ve ark.'ın (2010:5) yaptığı araştırmada, toplumda erkek hemşirelere yönelik negatif algılar saptanmış ve hemşirelik bölümünde okuyan öğrenciler arasında cinsiyet ayrımcılığının diğer bölümlere göre daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmamızın sonucuna göre hemşirelik mesleğinde erkeklerin kabul gördüğünü daha az negatif ayrımcılık yapıldığını söylemek mümkündür.

Araştırmada katılımcıların tamamına yakın bir kısmı hemşirelik mesleğini cinsiyet ayrımı gözetmeksizin yapılır ifadesine katılmakta ve tamamına yakın bir kısmı hemşirelik mesleğini sadece kadınlar yapabilir ve hemşirelik mesleğini sadece erkekler yapabilir ifadesine katılmamaktadır. Sosyolojide cinsiyet rolü teorisine göre meslekler cinsiyetçi kalıplara göre bölündüğü için meslekler sadece hangi cinsiyet toplum tarafından daha uygun olarak algılanmışsa sosyal rollerin de o şekilde oluşacağı vurgulanmaktadır. Çocuk bakımı gibi işler bahsedildiğinde akla hemen kadının gelmesi, bu ayrımları biyolojik temellere göre yapmaları sosyal rollerdeki bu ikilemi ve önyargıları daha da güçlendirmektedir (Clow and Ricciardelli, 2014:447). Ülkemizde yapılan çalışmalarda hemşirelik mesleğine erkek üye alınmasını, hemşirelik

mesleğini yalnızca kadınların yapmaması, meslek seçiminde cinsiyet ayrımı yapılmaması gerektiğini belirtmektedir (Kocaer vd., 2004:25; Ünsal vd., 2010:429). Erkek hemşireyi istememe nedeni olarak; hemşireliğin kadınlara özgü bir meslek olarak algılandığı, erkek hemşirelerin hastalara daha iyi şefkat ve merhamet duygularını gösteremeyeceğine inanmakta olduğunu belirtmiştir (Ünsal vd., 2010:429; Kostak vd, 2015:23). Yapılan bu çalışmalardaki sonuçlar, erkeklerin hemşirelik mesleğinde yer almasının gerekliliği farkındalığının yüksek olması sonuçlarımızla paralellik göstermektedir.

Araştırma sonucunda katılımcıların üçte ikisi hemşirelik mesleğinde erkek hemşireler mutlaka olmalıdır ifadesine katılmasına rağmen yarısı hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir ifadesine katılmamakta ve hemşirelik mesleğinde kadınlar erkeklerden daha iyi bakım verir ifadesine üçte biri katılmamaktadır. Kostak ve ark.'nın (2015:21) yaptığı çalışmada ebeveynlerin çok az bir kısmı (%2.9) çocuğuna erkek hemşirenin bakım vermesini istemiştir. Yine aynı çalışmada anneler erkeklerin hemşirelik yapabileceği, çocuk servislerinde erkek hemşirelerin çalışmasının uygun olacağı ve çocuklarına erkek hemşirelerin bakması konusunda babalara oranla daha yüksek oranda olumlu görüş bildirmiştir. Bartfay ve ark.'nın

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

(2010:5) yaptığı çalışmada katılımcıların çok azı (%11'i) hemşirelik mesleğinde erkeklerin kadınlardan daha iyi bakım verdiğini, katılımcıların dörtte biri hemşirelik mesleğinde kadınların erkeklerden daha iyi bakım verdiğini düşünmektedir. Yapılmış olan çalışmalarda erkeklerin hemşire olmasını istemelerine rağmen, kadınları daha iyi bakım verebilecekleri inancının yaygın olduğu sonucu araştırma sonucumuzla paralellik göstermektedir.

Katılımcıların tamamına yakın bir kısmı çocuğunun (kız) hemşire olmasına izin verirken, yarısından fazlası çocuğunun (erkek) hemşire olmasına izin vermektedir. Bu sonuca göre katılımcıların çocuklarında cinsiyet ayrımını gözettikleri, ebeveyn olarak hala hemşirelik mesleğinde kadınlara erkeklere göre daha çok tercih ettirme eğiliminde oldukları görülmektedir. Şahin ve Bal'ın (2014:60) kadın doğum kliniğinde yatmakta olan kadınlar üzerinde yaptıkları çalışmada kadınların yarısı hemşireliğin kadın mesleği olduğunu, dörtte biri ise erkeklerin hemşire olamayacağını düşünmektedir. Arıkan ve ark.'nın (2000:38) yaptığı çalışmada öğrencilerin %16.4 hemşireliği kadın mesleği olduğu için seçtiğini, %74.8'i erkeklerin hemşirelik mesleğini yapabileceğini belirtmiştir. Toplumda hemşirelik mesleğini yapmakta olan kadınların erkeklere oranla daha çok kabul gördüğü, Hemşirelik Kanunu'nda cinsiyet ayrımının kaldırılması-

na rağmen toplumda cinsiyet ayrımının kısmen de olsa günümüzde yapılmakta olduğu söylenebilir.

Araştırmada katılımcıların yarısına yakını erkek hemşirelere hitap etmede zorlandığına katılmamaktadır. Ünsal ve ark.'nın (2010:424) yaptığı çalışmada yarısından fazlasının erkek hemşirelere nasıl hitap edileceğini bilmediğini belirtmektedir. Kocaer ve ark.'nın (2004:28) hemşire akademisyenler ve öğrenciler üzerinde yaptığı çalışmada öğrencilerin yarısından fazlasının erkek hemşirelere "hemşire" ifadesini kullanmakta olduğu bulunmuştur. Hemşirelik Kanunu'nda cinsiyet ayrımı yapılmaksızın erkeklerin de hemşire olabileceği belirtilmiş fakat hitap şekliyle ilgili herhangi bir ifade bulunmamaktadır (Resmi Gazete-2007:697). Yapılan bu çalışmalarda (Ünsal vd., 2010:428; Kocaer vd., 2004:28) da yaklaşık yarısının erkek hemşirelere kadın hemşirelere olduğu gibi hemşire şeklinde hitap edilmesi gerektiğini ifade ederken diğer katılımcıların hitap karmaşası yaşamakta olduğunu fakat yapılan diğer bir çalışmada (Ünsal vd., 2010: 426) sonucunda hitap karmaşasının yıllar içerisinde daha da azaldığını söylemek mümkündür. Katılımcıların dörtte üçü hemşirelik uygulama sonuçlarında, başarının cinsiyetten önemli olduğuna ifade etmekte, fakat yarısından fazlasının hastaneye yattığında hemcinsi

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

olan hemşireden bakım almak istediğine ve yine yarısı hastaneye yatarsa hemcinsi olmayan hemşireden bakım almak istemediğini belirtmektedir. Şahin ve Bal'ın (2014: 60) yaptıkları çalışmada kadınların üçte biri erkek hemşireden bakım almaktan rahatsız olduğunu, yarısından fazlasının erkek hemşirelerin sadece erkek hastalara bakım vermesi gerektiğinin, kadınların üçte ikisinin erkek hemşireden bakım almaktan rahatsız olduğu saptanmıştır. Ünver ve ark.'ın (2010:100) çalışmasında erkek hemşireden hizmet almış olup kadınların yarısına yakının çekingenlik hissi yaşamış olduğunu ve beşte birinin iletişim kurmada güçlükler yaşamakta olduğu belirlenmiştir. Kaya ve ark.'nın (2011:24) yaptığı çalışmada bireylerin yarısına yakının erkek hemşireden bakım alma sürecinde utanacağını, çekineceğini, şaşıracağını belirtmiştir. Bazı toplumlarda erkek hemşirenin hastaya dokunması meslek açısından değil de cinsel bir davranışmış gibi algılanmaktadır. Böyle hisseden erkek hemşireler, kadın hemşire meslektaşlarından mahremiyet konusunda yardım istemektedir (Williams, 2013: 42). Yapılan çalışmalarda ülkemizde Hemşirelik kanununda (Resmi Gazete-2007: 697) cinsiyet ayrımının kalkmasıyla birlikte meslekte hızla artan erkek hemşirelerin yıllar geçtikçe toplum tarafından kabullenişin yavaş olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmamızda katılımcılar, erkek hemşireler hastanede özellikle (yoğun bakım, acil ameliyathane) bazı servislerde, erkek hemşirelerin hastanede yönetici pozisyonunda, hastanede eğitim hemşiresi olarak çalışması gerektiğini belirtmektedir.

Koç ve ark.'nın (2014: 324) çalışmasında %51.2'sinin erkek hemşirelerin sağlık bakım hizmetlerinde uygulayıcı pozisyonda çalışabileceklerini ifade etmiştir. Şahin ve Bal'ın (2014:58) yaptıkları çalışmada kadınların yarısına yakını erkeklerin kadın doğum kliniklerinde çalışabileceğini, %52'si erkek hemşirelerin güç gerektiren alanlarda ve %74.2'si erkek hemşirelerin üroloji gibi erkeklerin çok olduğu alanlarda çalışması gerektiğini belirtmiştir. Taşcı'nın (2007:16) yaptığı çalışmada; kadın doğum servislerinde yatmakta olan hastaların erkek hemşirelerin kadın doğum servisleri dışında erkek hastaların çok olduğu servislerde görev almalarının daha iyi olacağını düşündüklerini belirtmiştir. Bakım profesyonel hemşireliğin en temel yapıtaşlarından biridir (Dinç 2010:76). Bunu cinsiyete indirgemek profesyonel hemşirelik uygulamalarında gecikmelere veya bakımdan mahrum kalmaya neden olabilecektir. Yapılan araştırmalarda (Taşcı, 2007:16; Şahin ve Bal, 2014:58; Koç vd., 2014:324) ve sonucumuzda özellikle erkek hemşirenin bakım rolü üstlenmesinin istenmemesi, erkeklerin daha

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

çok masa başı ve yönetim kadrolarında yer almalarının istenmesi, toplumun erkeklerin hemşirelik mesleğinde kabullenişinin yetersiz olduğunun göstergesi olarak kabul edilebilir.

Araştırmada katılımcıların yarısına yakınının erkeklerin hemşirelik yapmasının meslekte değişiklik meydana getireceğine inanmaktadır. Şahin ve Bal'ın (2014:61) yaptıkları çalışmada kadınların üçte ikisinin erkek hemşirelerin olmasının hemşirelik mesleği hakkındaki olumsuz düşünceleri değiştirebileceğini belirtmektedir. Çalışma sonuçları araştırma sonucuyla paralellik göstermekte, cinsiyet ayrımı gözetmeksizin hemşirelik mesleğini icra etmenin toplumda kabul gördüğünü söylemek mümkündür.

Araştırmada katılımcıların yarıdan fazlası erkeklerin hemşirelik yapmasının, hemşirelik mesleğini geliştireceği ve toplumdaki statüsünü arttıracığı görüşüne katılmaktadır. Arslan ve Ağaçdiken Alkan'ın (2016:112) çalışmasında üniversite öğrencilerinin erkeklerin hemşirelik mesleğinde olması, hemşireliğin toplumdaki imajını geliştirir, görüşüne kız öğrencilerin %44.4'ü katılmaktadır. Ekinci ve ark.'nın (2014:639) mühendislik fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada ise katılımcıların sadece %26.1'i erkeklerin hemşireliğe katılmasının mesleğin statüsünü arttıracığını belirtmiştir. Kocaer ve ark.'nın (2004:26)

yaptığı çalışmada hemşire akademisyenlerin %89'u hemşireliğe erkek üyelerin alınması hemşirelik mesleğinin statüsünün arttıracığı ve %86'sının hemşireliğe karşı önyargıların azalacağı görüşünde olduğunu belirtmiştir. Şahin ve Bal'ın (2014:60) yaptıkları çalışmada kadınların %64.9'u erkek hemşirelerin olması hemşirelik mesleği hakkındaki olumsuz düşünceleri değiştirebileceğini belirlemiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışmalarda farklı görüşlerin yer aldığını, bu çalışma sonucunda ise hemşirelik mesleğini erkeklerin yapması toplumdaki statüsünü arttırabileceği görüşünün çoğunlukta olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada katılımcıların dörtte biri erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebi hemşireliğe ilgi duyma, büyük çoğunluğu ise erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme sebebini mezuniyet sonrası iş olanaklarından olduğunu belirtmektedir. Alkan ve Ağaçdiken Alkan'ın (2016:124) çalışmasında yer alan erkek katılımcılar, erkeklerin hemşirelik mesleğini seçme nedenlerini; en çok mezuniyet sonrası iş olanakları (%67.9), en az hemşirelik mesleğine ilgi duyması (%39.1) olarak belirtmiştir. Hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda erkeklerin çoğunluğunun hemşirelik bölümünü iş bulabilmek için tercih ettiği saptanmıştır (Kavurmacı ve Küçükkoğlu, 2014:1; Kahraman, 2013:208). Ya-

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

pılan araştırmalar (Kavurmacı ve Küçüköğlü, 2014:1; Kahraman, 2013:208), çalışmamızın bulgularını desteklemektedir. Dolayısıyla erkeklerin büyük çoğunluğunun hemşirelik mesleğini kolay iş bulabilmek için tercih ettiğini söylemek mümkündür.

Araştırmada katılımcıların çoğunluğunun erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım ifadesine, yarıya yakınının erkek hemşirenin bana bakım vermesine mutlu olurum ifadesine katılmadıkları tespit edilmiştir. Taşçı'nın (2007:16) çalışmasında hastaların çoğunluğunu erkek hemşireden bakım almak istemediğini ve erkek hemşirenin kendisine bakım vermesinden rahatsız olacağını belirtmiştir. Adeyemi-Adelanwa ve ark. (2016:142) yaptığı çalışmada kadınlardan çoğunluğu, erkeklerin yarısı erkek hemşireden lavman uygulaması almada olumsuz bir tutum sergilemektedir. Yapılan çalışmanın sonucu ile araştırmamızın sonucunu paralellik göstermekte olup, toplumda erkek hemşirelerden bakım alma/isteme talebinin istendik düzeyde olmadığı ve de hala benimsenmediğini söylemek mümkündür.

Katılımcıların yaş grupları ile erkek hemşirelere ilişkin görüşleri arasında yapılan karşılaştırmalarda; hemşirelik mesleğinde kadınlar erkeklerden daha iyi bakım verir ifadesine katılanların, erkek hemşirelerin bakım vermesinden mutlu olurum ifadesi katılmayan-

ların 18-35 yaş grubunda arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda genç katılımcılar, erkeklerin iyi bakım verebileceklerini kabullenirken, meslekte bakım almaktan mutlu olurum ifadesine katılmamalarını ise cinsiyet farklılığından dolayı mahremi koruma, utanma ve çekingenlik duygusundan kaynaklanabileceği söylenebilir.

Araştırmada hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim ve erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım ifadesine katılan kadın katılımcıların erkeklerden daha anlamlı düzeyde yüksek olmasını toplumumuzun ataerkil bir yapıya sahip olmasının yanı sıra dini inanış ve geleneklerinden kaynaklanabileceğini söylemek mümkündür.

Araştırmada erkek hemşireler hastanede yönetici pozisyonunda çalışmalıdır, erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik meydana getirmez ve erkek hemşirenin bana bakım vermesinden mutlu olurum ifadelerine erkek katılımcıların, katılımının kadınlar göre daha anlamlı düzeyde yüksek olması, erkeklerin hemşirelik mesleğinde yönetici statüsünde çalışma ve hemcinslerinden bakım alma isteği eğiliminde olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada erkeklerin hemşirelik yapması hemşirelik mesleğinde herhangi bir değişiklik

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

meydana getirmez ifadesine erkek katılımcıların katılımının kadınlar göre daha anlamlı düzeyde yüksek olması, erkek katılımcıların hemşirelik mesleğinde bir değişim meydana getiremeyeceklerini fikrine sahip olması düşündürücüdür.

Eğitimlerine göre erkek hemşirelere ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında; hemşirelik mesleğinde erkek hemşireler mutlaka olmalıdır ifadesine katılan, hemşirelik mesleğinde erkekler kadınlardan daha iyi bakım verir ifadesine katılmayan, erkek hemşirelere hitap seçmekte zorlanıyorum ifadesine katılmayan ve hastaneye yatarsam hemcinsim olmayan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılmayanların, önlisans, lisans ve yüksek lisans eğitim grubu katılımcılara göre anlamlı olması, eğitim seviyesi attıkça cinsiyet ayrımının azaldığının göstergesi olarak kabul edilebilir.

Hastaneye yatarsam hemcinsim olan hemşireden bakım almak isterim ifadesine katılanlar ile erkek hemşireler hastanede eğitim hemşiresi olarak çalışmalıdır ifadesine katılanlar arasında okuryazar değil, ilköğretim eğitim gurupları arasında anlamlı fark bulunması, erkek hemşirenin bana bakım vermesinden utanırım ifadesine katılmama durumu, lise, önlisans, lisans ve yüksek lisans eğitim gurupları arasında anlamlı fark bulunması yine

okuma oranının artmasıyla cinsiyet ayrımının azalmasının paralel olduğu söylenebilir.

Erkek hemşirenin bana bakım vermesinden mutlu olurum ifadesine katılmayanlar lise, önlisans veya lisans eğitim gurupları arasında anlamlı bir fark bulunmasının da manidar olduğunu söylemek mümkündür.

Hemşirelik uygulamasını deneyimleyen katılımcıların erkek hemşirelerin daha iyi bakım verir ifadesine katılmamaları ve de hem cinsinden bakım almak isteme durumları, erkek hemşirelerin aldığı bakım kalitesinin yeterli olmadığı veya yaşadıkları farklı cinsiyete bağlı çekinmelerden kaynaklanabileceği akla getirmektedir. Yapılan araştırmalarda ise bakım almada katılımcıların kadınlar erkeklerden daha iyi bakım yapar algısının olduğu (Bartfay, 2010:5), kadınların erkek hemşireler ile ilgili tedirginlik, çekingenlik yaşadığını bu sorunlar karşısında kadın hemşire meslektaşlarından mahremiyet konusunda yardım istedikleri belirlenmiştir (Adeyemi-Adelanwa et al., 2016:142; Williams, 2013:43).

SONUÇ

Toplumda hemşirelik mesleğinde kadın cinsiyetinin daha çok kabul gördüğünü, Hemşirelik Kanunu'nda cinsiyet ayrımının kaldırılmasına rağmen toplumda cinsiyet ayrımının kısmen de olsa yapılmakta olduğunu ortaya

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

koymuştur. Bu tutumun toplumumuzun, örf adet ve geleneklerinden kaynaklanabileceğini söylemek mümkündür.

Hemşirelik Kanunu'nun çıkmasıyla cinsiyet ayrımı ortadan kalkan hemşirelik mesleğinde erkeklerin daha çok iş bulma sahasının geniş olması nedeniyle mesleği seçmekte olduğu bilinmektedir.

Ülkemizde yasal değişimle birlikte hemşirelik mesleğinde olumlu gelişmeler meydana gelebileceği, mesleği her iki cinsin de yapabileceği ve toplumda cinsiyetle ilgili kalıp yargıların zamanla ortadan kaldırılabilirliği düşünülmektedir.

Cinsiyetin hemşirelik mesleğinin bakım standartlarını etkileyen bir faktör olmadığı konusunda toplumu bilgilendirmenin sağlanması; bunun için farklı iletişim kaynakları kullanılarak hemşirelik mesleğinde cinsiyetin bakım kalitesini etkilemeyeceği farkındalığının artırılması; toplumun erkek hemşire ve bakım imgesini belirlemeye yönelik, farklı bölgelerde araştırmalar yapılması, toplumun erkek hemşire imgesini etkileyebilecek değişkenleri inceleyen araştırmaların planlanması ve uygulanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

ADEYEMI-ADELANWA, O., BARTON-GOODEN, A., DAWKINS, P., LINDO,

J.L.M., (2016). Attitudes of Patients Towards Being Cared for by Male Nurses in a Jamaican Hospital. Applied Nursing Research, 29:140–143

AKGÜN KOSTAK, M., AKÇAKOCA, S., SICAK, G., (2015). Çocuğu Pediatri Servislerinde Tedavi Gören Ebeveynlerin Erkek Hemşirelik Hakkında Düşünceleri. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 4(1):18-25

AMERICAN NURSES ASSOCIATION (ANA), (2014). FAST FACTS The Nursing Workforce, Growth, Salaries, Education, Demographics&Trends (2014). <http://www.nursingworld.org/MainMenuCategories/ThePracticeofProfessionalNursing/workforce/Fast-Facts-2014-Nursing-Workforce.pdf>. Accessed: 01.06.2015

ARIKAN, D., KARAMAN, Z., YAĞCI, G., (2000). Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitimde ve Mesleki Alanda Erkek Hemşire Adaylarına Bakış Açısı. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 3(1):36-43

ARSLAN, A., AĞAÇDİKEN ALKAN, S., (2015). Üniversite Öğrencilerinde Erkek Hemşire Algısı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 18(2):108-144

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

BARTFAY, W.J., (2010). Attitudes and Perceptions Towards Men is Nursing Education. The Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice, 8(2):1-7

CLOW, K.A., RICCIARDELLI, R., (2014). Attitudes and Stereotypes of Male and Female Nurses: the Influence of Social Roles and Ambivalent Sexism. Canadian Journal of Behavioural Science/Revue Canadienne des Sciences du Compertement, 46(3): 446-455

DEMİRAY, A., OLGUN, S., KAÇAR, F., EŞER, İ., (2013). Erkek Hemşirelerden Bakım Alan Hastaların Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 29(3):32-42

DİNÇ, L., (2010). Bakım Kavramı ve Ahlaki Boyutu. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 17(2): 74-82

EKİNCİ, M., DİKİCİ, İ.C., DERYA, M., ANDSOY, İ.I., DİNÇ, S., ŞAHİN, A.O., (2014). Mühendislik Bölümünde Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Erkek Hemşirelere Karşı Bakış Açılıarı. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 3(1):632

HOTUN ŞAHİN, N., DEMİRGÖZ BAL, M., (2014). Kadın Doğum Kliniklerinde

Yatan Kadınların Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri. KASHED, 1(1):55-67

KAHRAMAN, A. B., OZANSOY, TUNÇDEMİR N., ÖZCAN, A., (2015). Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Hemşirelik Bölümünde Öğrenim Gören Erkek Öğrencilerin Mesleğe Yönelik Algıları. Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 18(2):108-144

KAHRAMAN, S., (2013). Erkek Öğrenci Hemşirelerin Halk Sağlığı Stajında Yaşadıkları Endişe Ve Deneyimler: Şanlıurfa Örneği. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi, 11(3): 207-211

KAYA, N., TURAN, N., ÖZTÜRK, A., (2010). Türkiye’de Erkek Hemşire İmgesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1):6-30

KAVURMACI, M., KÜÇÜKOĞLU, S., (2014). Erkekler Neden Hemşire Olmak İstiyor? Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 17(1):1-5

KOCAER, Ü., ÖZTOP, T., USTA, N., GÖKÇEK, N., BAHÇECİK, N., ÖZTÜRK, H., PASLI, E., (2004). Hemşirelik Mesleğinde Erkek Üyelerin Yeri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 7(2): 23-29

KOÇ, Z., BAL, C., SAĞLAM, Z., (2010). Hastanede Yatarak Tedavi Görmekte

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

Olan Hastaların, Erkeklerin Hemşirelik Mesleğine Katılımları ile İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, Sempozyum Özel Sayısı:324-328

TAŞÇI, K.D., (2007). Kadın Doğum Servislerinde Yatan Hastaların Erkek Hemşireler Hakkındaki Düşünceleri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi,10(2):12-19

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TÜİK). (2015). Rakamlar ne diyor? 2015, Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası. ISBN 978-975-19-6453-3 http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=0&KITAP_ID=4. Erişim Tarihi: 01.06.2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ RESMİ GAZETE., (2007). Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu. Sayı: 26510, tarih: 02.05.2007, no: 5634. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/05/20070502-3.htm>. Erişim Tarihi: 01.06.2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ RESMİ GAZETE. (1954). Hemşirelik Kanunu Sayı: 8647, tarih: 02.03.1954 no:6283. <http://>

sbf.karabuk.edu.tr/yuklenen/pdf/kanun.pdf. Erişim Tarihi: 01.06.2015

ÜNSAL, A., AKALIN, İ., YILMAZ, V., (2010). Farklı Meslek Çalışanlarının Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi,7(1): 420-431

ÜNVER, S., DİRİ, E., ERCAN, İ., (2010). Hemşirelik Mesleğinin Erkek Üyelerine Toplumun Bakış Açısı. Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi, 18(2):96-102

MacWILLIAMS, B.R., SCHMIDT, B., BLEICH, M.R., (2013). Men in Nursing. AJN The American Journal of Nursing, 113(1):38-44

doi:10.1097/01.NAJ.0000425746.83731.16

ZAMANZADEH, V., ARMAN, A., VALIZADEH, L., KEOGH, B., MONADI, M., NEGARANDEH, R., (2013). Choosing and Remaining in Nursing: Iranian Male Nurses Perspectives. Contemporary Nurse, 45(2): 220-227

YAZAR NOTU: Bu çalışma 14. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, 22-26 Nisan 2015, Kayseri’de sözel bildiri olarak sunulmuştur.

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

EXTENDED ABSTRACT

Definition and Importance: While it is known that male nursing in Turkey is increasing day by day, the increase of positive attitudes towards male nurses who gives health care services to society will improve our professional nursing identity, reduce gender discrimination in profession and develop the statistic of nursing profession. The nursing profession that characteristics of gender complement each other; It will contribute to the emergence of science and arts profession by removing the attention from the gender.**Aim:**The research was done descriptively with the aim of examining the opinions of adult people towards male nurses in the society.**Method:**The universe of the research consisted of 600 adult people that living in a town of Mersin district. The sample group was random sampling that improbable sampling methods; this universe which is determined by the researchers; there were 600 people who were formed by taking into account the selection criteria of voluntary participation in the work, the absence of any problem preventing the personal from bcommunicating cognitively, emotionally and verbally, the age of 18 years or older. The questionnaire form of the research was received from literature and Kaya et al. (2011: 23) was created by making use of the questionnaire survey.It was collected face to face between 01.10.2014 - 30.11.2014 through the data collection form. In the first part of the data collection form, the questions that contain the descriptive information of the personal covered by the research and in second part there were 34 questions are answered as “I agree, I do not agree, I am undecided” to determine opinions related to male nurse image. The purpose and benefits of working with individuals who meet the sampling group selection criteria are explained after the willingness to participate in the survey was accepted to work after receiving verbal approvals with due care to the principle of volunteering. Analysis of the data used SPSS 11.0 version. The data obtained from the data collection forms were evaluated with arithmetic mean, standard deviation, minimum, maximum, frequency, percentage and chi-square test. **Findings:**Percentage of the male participants were 54.8%. Percentage of the 18-35 age group of participants were 60.8% and the mean age was 33.9±12.21 (min:18, max:93). Percentage of the participants participated in the expression that “nursing profession is done without regard to sex discrimination” were 79.7%. Percentage of participants participated in the phrase that “men give better care than women in the nursing profession” were 11%, percentage of participants participated in the phrase that “women give better care than men in the

UHD

www.khsdergisi.com

Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık Sonbahar Kış Dönemi Sayı: 11 Yıl: 2017

International Refereed Journal of Nursing Researches

September / October / November / December Autumn Winter Season Issue: 11 Year: 2017

ID:293 K:508

PRINT ISSN: 2148-4872 ONLINE ISSN:2149-2468

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/03944- 2015-GE-17296)

nursing profession” were 26.2%. Percentage of the participants participated in the expression that “ashamed that the male nurse cares for me” were 24%. Percentage of the participants participated in the expression that “Male nursing improves nursing profession” were 60.3%. Percentage of the participants participated in the expression that “Male nursing does not bring any change in nursing profession” were 45.7%. When Participants’ views on male nurses are compared according to their sex ; It was determined that female participants in the expression “If I am in the hospital, I would like to take care of my nurse who is of the same sex as me” are significantly higher than the others ($X^2= 51.676$ $p=0.0001$). It was determined that male participants in the expression “Male nurses should work in the manager position in the hospital” were significantly higher than women($X^2= 9.974$ $p=0.007$). **Results and Conclusion:** One quarter of participants in the survey participated in the opinion that men are interested in nursing because of choosing nursing profession (27.2%). The majority of participants (71.7%) stated that men had a post-graduate job opportunity to choose a nursing profession. In the work of Arslan and Ağaçdiken Alkan (2016: 124), male participants indicate that post-graduate job opportunities (67.9%) are the reason for choosing men’s nursing profession and interest in the nursing profession (39.1%) are the reason for choosing men’s nursing profession. Research conducted supports the findings of this research and it is possible to say that the majority of men prefer nursing profession because of finding a work. Although the majority of participants in the research believe that men should make nursing professions and that men should make positive changes to the professional nursing profession and be in the profession absolutely, they want to get services from the nurses who are of the same kind with them in the nursing care. As a result of this research; in the nursing profession, female gender is more accepted, despite the elimination of gender discrimination in the nursing law, gender discrimination is partially being done in society. It can be said that this attitude is a reflection of paternalistic cultures. It is recommended that different communication sources be used to inform the community that sex is not a factor affecting the nursing profession.